

הרשות המבצעת

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

חלק 1 · מי היא הרשות המבצעת?

הרשות המבצעת היא **הממשלה, השרים ומשרדי הממשלה**. זה הגוף שמקבל החלטות ומבצע אותן בפועל — למשל בחינוך, בבריאות ובביטחון.

מה התפקיד שלה? לקבוע מדיניות וליישם אותה: לקבל החלטות ולקבוע קווי פעולה בתחומים שבאחריות משרדי הממשלה.

חלק 2 · שלושה מושגים שחוזרים בבגרות

1 חקיקת משנה — חקיקה שעושה הרשות המבצעת (צווים, תקנות, חוקי עזר). היא מפרטת את החוק הראשי כדי לאפשר לבצע אותו. אסור שהיא תסתור את החוק הראשי, והכנסת מפקחת עליה.

2 אחריות ממשלתית (משותפת) — כל השרים אחראים יחד על כל החלטות הממשלה, גם אם חלק מהם התנגדו להחלטה.

3 אחריות מיניסטריאלית — כל שר אחראי על מה שקורה במשרד שלו ועל פעולות העובדים שלו, גם אם הוא לא ידע עליהן. הוא חייב לדווח לכנסת ולענות על שאלות. זו אחריות ציבורית בלבד — לא משפטית.

רגע, ומה ההבדל? אחריות משותפת = כולם על הכול. אחריות מיניסטריאלית = שר על המשרד שלו. **ומה המשותף?** בשתיהן האחריות היא כלפי הכנסת וכלפי הציבור.

חלק 3 · זכויות האדם

זכויות טבעיות — זכויות שיש לכל אדם רק בגלל שהוא אדם: חיים וביטחון, קניין, חירות (ביטוי, מחשבה ומצפון, תנועה, עיסוק, דת ומדת), שוויון, כבוד והליך משפטי הוגן.

1 הזכות לחיים וביטחון — לכל אדם יש זכות לחיות בלי פגיעה בחייו, בגופו ובביטחונו.

2 הזכות לשוויון — יש לה שני מובנים: **מובן מצומצם** — שוויון בפני החוק ושוויון פוליטי (לבחור ולהיבחר). **מובן רחב** — שוויון הזדמנויות כלכלי וחברתי; על היישום שלו יש מחלוקת בכל חברה דמוקרטית.

3 הזכות לפרטיות — לחיות בלי שיחשפו את הגוף והמרחב הפרטי שלך. היא נובעת מהזכות לכבוד.

חלק 4 · איך עונים על שאלה בבגרות?

1 ציין — כותבים את שם המושג.

2 **הצג** — מסבירים את המושג מהחומר שלמדנו. לא מהקטע!

3 **צטט** — מביאים משפט מהקטע שמראה את המושג.

4 **קשר** — מסבירים איך הציטוט מראה את המושג.

זכרו לבגרות: הגדרה של מושג תמיד באה מהלימוד, לא מהקטע. ציון מושג בלי הצגה — לא מספיק. ותמיד חייבים ציטוט שמקשר לקטע.